

ΓΡΑΠΤΗ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Θουκυδίδου Ιστορίαι

Κείμενο 1

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ συγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι **ταῦτα** καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ **ἐπικυρῶσαι** ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθὺς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάζοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφὴ γένηται.

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας συλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ **τῶν Κερκυραίων** οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ **νυκτὸς** ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν **αὐτῶν**, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

Κείμενο 2

Ο εμφύλιος πόλεμος, λοιπόν, μεταδόθηκε ἀπὸ πολιτεία σε πολιτεία. Κι ὅσες πολιτείες ἐμείναν τελευταίες, ἔχοντας μάθει τι εἶχε γίνεαι αλλοῦ, προσπαθοῦσαν νὰ υπερβάλουν σ' ἐπισητικότητα, σε ὑπουλα μέσα καὶ σε ἀνήκουστες ἐκδικήσεις. Για νὰ δικαιολογούν τις πράξεις τους ἀλλάζαν ἀκόμα καὶ τὴν σημασία των λέξεων. Ἡ παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ἀνδρεία καὶ ἀφοσίωση στο κόμμα, ἡ προσωπικὴ διστακτικότητα θεωρήθηκε δειλία που κρύβεται πίσω ἀπὸ εὐλόγες προφάσεις καὶ ἡ σωφροσύνη προσωπίδα τῆς ἀνανδρείας. Ἡ παραφορὰ

θεωρήθηκε ανδρική αρετή, ενώ η τάση να εξετάζονται προσεκτικά όλες οι όψεις ενός ζητήματος θεωρήθηκε πρόφαση για υπεκφυγή. Όποιος ήταν έξαλλος γινόταν ακουστός, ενώ όποιος έφερνε αντιρρήσεις γινόταν ύποπτος. Όποιον επινοούσε κανένα τέχνασμα και πετύχαινε, τον θεωρούσαν σπουδαίο, κι όποιον υποψιαζόταν σύγκαιρα και φανέρωνε τα σχέδια του αντιπάλου, τον θεωρούσαν ακόμα πιο σπουδαίο. Ενώ όποιος ήταν αρκετά προνοητικός, ώστε να μην χρειαστούν τέτοια μέσα, θεωρούσαν ότι διαλύει το κόμμα και ότι είναι τρομοκρατημένος από την αντίπαλη παράταξη. Με μια λέξη, όποιος πρόφτανε να κάνει κακό πριν από άλλον, ήταν άξιος επαίνου, καθώς κ' εκείνος που παρακινούσε στο κακό όποιον δεν είχε σκεφτή να το κάνει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μή τις ἐπιστροφή γένηται.» MONADES 30

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

A. Ο Θουκυδίδης:

- α. πιστεύει στη μεγάλη αξία του Περικλή αλλά δεν συμφωνεί με τις βασικές αρχές του πολεμικού του σχεδιασμού.
- β. υποστηρίζει ότι η επέμβαση των θεών μπορεί να επηρεάσει τις ιστορικές εξελίξεις.
- γ. προβάλλει την πλεονεξία και τη φιλοτιμία ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο.
- δ. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά.
- ε. υποστηρίζει πως ο υπεύθυνος πολίτης πρέπει να χρησιμοποιεί το συναίσθημα προκειμένου να λάβει αποφάσεις για την πόλη.

B. Στο έργο του Θουκυδίδα:

- α. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 411 π.Χ.
- β. οι δημηγορίες εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους των ομιλητών αλλά δεν αποδίδουν τις ιδέες και το ήθος τους.
- γ. είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματά του έχουν γραφτεί μετά το 404 π.Χ.
- δ. η γλώσσα είναι η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

ε. η συσσώρευση αιτιολογικών προσδιορισμών φανερώνει την προσπάθεια του ιστορικού να φωτίσει τα αίτια των γεγονότων. MONADES 10

B2. Σε ποιες ενέργειες προέβησαν οι ολιγαρχικοί μετά το πραξικόπημά τους στο νησί (σύμφωνα με το πρώτο κείμενο) και πώς τις ερμηνεύετε; Ποια υπήρξε η αντίδραση των Αθηναίων και ποια γεγονότα σηματοδότησε;

MONADES 15

B3. Με βάση το δεύτερο κείμενο, ποιες νέες στάσεις και αρχές διαμορφώνει ο εμφύλιος πόλεμος στη ζωή των ανθρώπων και πώς τις κρίνετε;

MONADES 15

B4 α. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο:

δράσαντες, ξυγκαλέσαντες, ἐπικυρώσαι, πράσσειν, ξυλλαβόντες

B4 β. Να βρείτε στο πρωτότυπο κείμενο μία ομόρριζη λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής:

αδράνεια, άγνοια, πρακτική, αγένεια, πεποίθηση

MONADES 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του πρωτότυπου κειμένου:

βέλτιστα : τη δοτική ενικού στο αρσενικό γένος στο συγκριτικό βαθμό

τούς πρέσβεις : την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

ἀκρόπολιν : την κλητική ενικού

νηί : την αιτιατική στον άλλο αριθμό

τις : την ίδια πτώση, στο ουδέτερο γένος στον πληθυντικό αριθμό

καταπεφευγότας : το γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα

γένηται: τον ίδιο τύπο, στον ίδιο χρόνο στην προστακτική

κατέλαβον: το β' ενικό προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή

άφικομένης : το β' ενικό οριστικής παρακειμένου

ίδρύθη: το α' πληθυντικό ευκτικής στον ίδιο χρόνο

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

Γ2. Να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των όρων που δίνονται με έντονα γράμματα.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

Φιλόλογος : Φύκιση Ελένη